

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27Co/219/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3110211186
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Záhumenská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3110211186.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a sudkýň JUDr. Ľubice Bajzovej a Mgr. Martiny Trnavskej v spore žalobcu N. F., nar. XX.XX.XXXX, štátneho občana Slovenskej republiky, bytom X. XXX, zast. Lichner Legal s.r.o., so sídlom Trenčín, Legionárska 7451/4, IČO 47 246 804 proti žalovanej Nemocnica s poliklinikou Ilava n.o., so sídlom Ilava, Štúrova 3, IČO 36 119 385, zast. Mgr. Erikou Ranušovou, advokátkou, so sídlom Dubnica nad Váhom, Moyzesova 1200/12, o náhradu nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 18. apríla 2018 č.k. 26C/88/2010-133, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výrokoch I. a II. **p o t v r d z u j e .**

Vo výroku III. rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Žalobca **m á** proti žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 7 000,- eur do 30 dní po právoplatnosti rozsudku. Zároveň uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že výška bude určená v samostatnom uznesení súdu, ktoré bude vydané po právoplatnosti rozsudku a to jeho právneho zástupcovi Lichner Legal, s.r.o.. Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť na účet súdu súdny poplatok zo žaloby vo výške 276,- eur do 30 dní po právoplatnosti rozsudku. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 11, 13 ods. 1, ods. 2, § 11 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie konštatoval, že rozsudkom Okresného súdu Trenčín zo dňa 16.12.2015 č.k. 12C/156/2009-389 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 22.2.2017 č. k. 5Co/126/2016-444, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 18.4.2017, bola žalovaná zaviazaná zaplatiť mal. R. F., nar. XX.X.XXXX náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 222 696,- eur a úrok z omeškania 8,75 % ročne zo sumy 97 150,- eur od 7.5.2013 do zaplatenia, všetko do 2 mesiacov po právoplatnosti rozsudku a vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol. Z odôvodnenia rozsudku vyplynulo, že v spore bolo bez pochybností preukázané, že počas vedenia pôrodu došlo k pochybeniu zo strany žalovanej, pretože od indikácie cisárskeho rezu o 14:50 hod. do jeho vykonania o 15:30 hod. došlo k uplynutiu dlhého času a tehotenstvo matky maloletého R. nebolo ukončené zo strany žalovanej urgentne aj napriek tomu, že pri realizácii CTG záznamu o 14:20 hod. sú na zázname prítomné známky intrauterinnej hypoxie (nedostatku kyslíka), a to závažnej. Uvedené skutočnosti, teda nesprávny spôsob vedenia pôrodu žalovanou a vystavenie dieťaťa (mal. R. F.) intrauterinnej hypoxii počas pôrodu, bolo v spore preukázané a tiež bolo preukázané, že v dôsledku toho došlo k poškodeniu zdravia maloletého. Hypoxia maloletého R. alebo infekcia v priebehu tehotnosti matky v spore vykonaným dokazovaním preukázané neboli. Teda v danom prípade bola preukázaná príčinná súvislosť iba medzi

hypoxiou v čase pôrodu a teda plná zodpovednosť žalovanej za postup non lege artis pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti matke maloletého a konaním žalovaného tak došlo k závažnému poškodeniu zdravia maloletého. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku ďalej konštatoval, že k vzniku občianskoprávnej zodpovednosti spôsobenej zásahom do osobnosti fyzickej osoby musia byť splnené základné predpoklady. Týmito predpokladmi sú existencia zásahu, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu a ktorý spočíva v porušení alebo v ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej integrite, musí ísť o zásah neoprávnený a musí byť daná príčinná súvislosť medzi oboma uvedenými predpokladmi. Poukázal na to, že ustanovenie § 13 OZ obsahuje významné prostriedky ochrany osobnostných práv. Ich použitie nie je viazané na podmienku zavinenia pôvodcu zásahu, pretože ide o prípad objektívnej zodpovednosti. Všeobecnou podmienkou uplatnenia ochrany podľa tohto ustanovenia je, že ide o závažnejší zásah do psychickej a morálnej integrity osobnosti, ktorý je objektívne spôsobilý fyzickej osobe privodiť ujmu na jednotlivých stránkach osobnosti. V danom spore žalobca podal žalobu na poskytnutie primeraného zadosťučinenia (satisfakčná žaloba), ktorá sleduje priznanie satisfakcie občanovi, ktorého osobnostné právo bolo porušené, a to so zreteľom na to, že zásah zvyčajne nemožno odčiniť obnovením pôvodného stavu. Podmienkou priznania materiálnej satisfakcie je nemajetková ujma, ktorá je spôsobilá v značnej miere znížiť dôstojnosť občana a jeho vážnosť v spoločnosti. Konštatoval, že výšku peňažného zadosťučinenia súd určuje na základe voľnej úvahy, pričom prihliada na dve hľadiská, a to tak na závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo. Určenie výšky peňažnej satisfakcie má byť s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti. V danom spore mal súd prvej inštancie za preukázané, že došlo k neoprávnenému zásahu do súkromia žalobcu, do jeho rodinného života v dôsledku konania žalovaného (nesprávny spôsob vedenia pôrodu žalovaným a vystavenie dieťaťa žalobcu mal. R. intrauterinnej hypoxii počas pôrodu), čo bolo preukázané v spore vedenom na tamomšom súde pod sp. zn. 12C/156/2009. Rovnako bolo preukázané, že nesprávnym vedením pôrodu maloletého syna žalobcu žalovaným došlo k závažnému a nezvratnému poškodeniu zdravia maloletého syna žalobcu, a to paradoxne v zariadení žalovaného, kde sa ľudia zverujú do rúk lekárov a očakávajú, že títo budú o ich život a zdravie bojovať s nasadením všetkých svojich síl. Naopak, zamestnanci žalovaného nepostupovali pri vedení pôrodu maloletého R. riadne, čo bolo preukázané znaleckým dokazovaním. Zo znaleckého dokazovania bolo tiež preukázané poškodenie zdravia maloletého syna žalobcu, pričom sa jedná o poškodenie zdravia trvalého charakteru, ktoré podľa súčasných poznatkov medicíny nie je možné zmeniť. Zdravotný stav maloletého syna žalobcu je tak fatálne poškodený, že mu neumožňuje samostatné fungovanie v bežnom živote, neumožňuje mu uvedomovať si vzťahy so žalobcom, jeho otcom, na ktorého je úplne odkázaný. Poškodenie zdravia maloletého syna žalobcu je tak fatálne, že u neho možno hovoriť o tzv. sociálnej smrti, kedy maloletý nemá žiadne možnosti uplatnenia sa. Pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie vychádzal z nesmierne ťaživých následkov v ďalšom živote žalobcu, ktorý je otcom maloletého R., zapríčinených vážnym poškodením zdravia mal. R. nesprávnym vedením jeho pôrodu žalovanou. Výška, ktorú súd určil, je vyvodená z nepredstaviteľnej beznádeje, ktorú musí v dôsledku poškodenia zdravia jeho maloletého syna žalobca znášať od jeho narodenia, pričom tento následok je o to horší, že ho musí vnímať denne a bez prognózy zlepšenia stavu jeho syna. Bolesť, ktorú musí žalobca pociťovať, sa nemôže ani časom zmierniť, lebo dennodenne má pred sebou milovaného syna, ktorý ho nevníma, ktorého musí krímiť, kúpať, prebaľovať, s ktorým sa rozpráva, ale vie, že mu nemôže odpovedať, pričom mal všetky predpoklady prežiť plnohodnotný život. Žalobcovi sa konaním žalovanej úplne od základu zmenil život, prišiel o radosť, ktorú mal so svojim dieťaťom prežívať, prišiel o súkromie a nakoniec aj o radosť zo života, ktorý bude vždy poznačený práve dôsledkami konania žalovanej. Následky sa prejavili aj tak, že sa žalobca nemôže v potrebnom rozsahu venovať svojej maloletej dcére práve pre každodennú starostlivosť o maloletého R., ktorý ho potrebuje v každom momente, nepretržite 24 hodín. Celý život žalobcu bude determinovaný predovšetkým potrebami maloletého R.. S prihliadnutím na všetky uvedené okolnosti súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobcom navrhnutá výška nemajetkovej ujmy je primeraná, a preto jeho žalobe v plnom rozsahu vyhovel. Žiadosti žalovanej, aby jej súd v prípade, ak žalobe vyhovie, povolil dlžnú sumu splácať v splátkach po 1 000,- €, súd nevyhovel, vzhľadom na trvanie súdneho sporu, pričom žalovaná počas neho nepreukázala ani minimálnu snahu o jeho mimosúdne vyriešenie, aj s poukazom na to, že rozsudok Okresného súdu Trenčín zo dňa 16.12.2015 č. k. 12C/156/2009-389 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 22.2.2017 č. k. 5Co/126/2016-444, nadobudol právoplatnosť už dňa 18.4.2017, v ktorom spore bolo preukázané pochybenie žalovanej pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, a to pri vedení pôrodu maloletého syna žalobcu a aj poškodenie zdravia maloletého syna žalobcu. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1, 2 CSP, keď plne úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania proti neúspešnému žalovanému v celom

rozsahu. Podľa § 2 ods. 2 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení noviel súd zaviazal neúspešnú žalovanú (žalobca bol oslobodený od súdnych poplatkov) k zaplateniu súdneho poplatku zo žaloby podľa pol 7b) ods. b) sadzobníka súdnych poplatkov vo výške 66,- eur a 3 % z uplatnenej sumy 7 000,- eur, t.j. vo výške 66,- eur + 210,- eur, spolu 276,- eur.

2. Proti rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietne a resp. zruší a vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súdu prvej inštancie vytýkala, že dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Nesúhlasila s výškou priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 7 000,- eur, ktorú sumu považuje za neprimeranú. Poukazovala na ustanovenia § 13 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka s tým, že výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súd určuje voľnou úvahou, avšak s prihliadnutím na zákonné kritéria závažnosti vznikutej ujmy a okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti došlo. Uviedla, že určenie konkrétnej výšky náhrady musí zohľadňovať všetky okolnosti konkrétneho prípadu a musí byť v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Závažnosť vznikutej nemajetkovej ujmy sa posudzuje najmä s ohľadom na jej intenzitu, rozsah a trvanie. V súvislosti s okolnosťami, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo je potrebné posúdiť okolnosti jednak vo vzťahu k postihnutej osobe a jednak vo vzťahu k subjektu, ktorý neoprávnený zásah spôsobil, aby tak bola zabezpečená požiadavka účinného, primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ako aj požiadavka nezneužívania tohto právneho prostriedku. Žalovaná tiež nesúhlasila v výrokom súdu prvej inštancie, ktorým ju súd zaviazal zaplatiť na účet súdu súdny poplatok zo žaloby. Navrhla, aby jej súd priznal oslobodenie od platenia súdnych poplatkov.

3. Žalobca v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil. Uviedol, že v celom rozsahu sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, keď v časti o zaplatenie sumy vo výške 7 000,- eur vyhovel žalobe a výšku nemajetkovej ujmy považoval za primeranú. Uviedol, že pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy súd vychádzal z nesmierne ťaživých následkov v ďalšom živote žalobcu, ktorý je otcom maloletého Patrika a tiež aj z nepredstaviteľnej beznádeje, ktorú musí v dôsledku poškodenia zdravia jeho maloletého syna žalobca znášať. Žalobcovi sa konaním žalovanej úplne od základu zmenil život, prišiel o radosť, ktorú mal so svojim dieťaťom prežívať, prišiel o súkromie a nakoniec aj o radosť zo života, ktorý bude vždy poznačený práve dôsledkami konania žalovanej. Žalobca sa v dôsledku toho tiež nemôže v potrebnom rozsahu venovať svojej maloletej dcére, práve pre každodennú starostlivosť o maloletého R., ktorý ho potrebuje v každom momente, nepretržite 24 hodín. Mal za to, že výšku náhrady nemajetkovej ujmy určil súd prvej inštancie s prihliadnutím na aktuálnu judikatúru ESJP pre SR, ekonomické pomery na Slovensku, rodinné a osobné pomery žalobcu, príbuzenský vzťah medzi žalobcom a poškodeným maloletým Patrikom.

4. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 370 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti vo výrokoch I. a II., t.j. vo výrokoch o peňažnom plnení priznanom žalobcovi a o náhrade trov konania strán sporu podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdiť a vo výroku III. o povinnosti žalovanej zaplatiť súdny poplatok zo žaloby podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vec vrátiť podľa § 391 ods. 1 CSP v rozsahu zrušenia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Vychádzajúc z obsahu podaného odvolania žalovaná namietala nesprávne skutkové a právne závery, čím uplatnila vo svojom odvolaní odvolacie dôvody uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP.

6. Nesprávny skutkový záver je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd prvej inštancie nepostupuje pri hodnotení dôkazov podľa § 191 CSP. Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Pri hodnotení dôkazov v súdnom konaní platí zásada voľného hodnotenia dôkazov sudcom z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie len v prípade, ak by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, alebo prednesov strán nevyplývali, ani inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré neboli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že v hodnotení dôkazov, či poznatkov, ktoré

vyplynuli z prednesov strán, alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti, je logický rozpor.

7. Nesprávne právne posúdenie veci je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd pochybí pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, teda prípad, kedy bol skutkový stav posúdený podľa iného právneho predpisu, než ktorý správne mal byť použitý, alebo ak síce bol aplikovaný správne určený právny predpis, ale súd ho nesprávne interpretoval (nesprávne vyložil podmienky všeobecne vyjadrené v hypotéze právnej normy a v dôsledku toho nesprávne aplikoval vlastné pravidlo, stanovené dispozíciou právnej normy).

8. Vyššie uvedené odvolacie námietky žalovanej vyhodnotil odvolací súd ako neopodstatnené, bez opory v zistenom a ustálenom skutkovom stave a v následnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie.

9. Odvolací súd na základe preskúmania rozsudku súdu prvej inštancie dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie vo veci, dospel k správnym skutkovým záverom, ktoré majú oporu vo vykonaných dôkazoch a vec správne skutkovo i právne posúdil. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie podrobne, precízne, presvedčivo a vyčerpávajúcim spôsobom odôvodnil v súlade s požiadavkami uvedenými v ust. § 220 ods. 2 CSP. Náležitým a vyčerpávajúcim spôsobom sa vypořiadal so všetkými dôvodmi podaného odvolania, ktoré dôvody odvolateľ prezentoval už počas konania pred súdom prvej inštancie. Odvolací súd preto v odpovedi na vznesené námietky odvolateľky odkazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, s odôvodnením napadnutého rozsudku sa v celom rozsahu stotožňuje aj odvolací súd a konštatuje správnosť jeho dôvodov (§ 387 ods. 2 CSP).

10. Odvolací súd poukazuje na rozhodovaciu činnosť ÚS SR, ktorý zastáva názor, že odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo strany sporu na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie (m.m.IV.ÚS 112/05, I.ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutočnosť, že odvolateľ sa nestotožňuje s právnym názorom súdu, nemôže sama o sebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru. Z titulu aplikácie ust. § 387 ods. 2 CSP nie je potrebné, aby odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zopakoval tie skutkové a právne závery, ktoré sú obsiahnuté v napadnutom rozsudku súdu prvej inštancie. Pri posudzovaní vecnej správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie je nevyhnutné len zdôrazniť okolnosti podstatné a rozhodné, ktoré súvisia s odvolacími dôvodmi. Tento postup krajského súdu ako odvolacieho súdu je aj v súlade s uznesením Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 350/09 zo dňa 08.októbra 2009, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvoinštančného súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvoinštančného súdu, ako aj odvolacieho súdu a prípadne aj dovolacieho súdu), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2Cdo 170/05, v zmysle ktorého, pokiaľ v odvolacom konaní dôjde k potvrdeniu rozhodnutia súdu prvej inštancie, tak odvolací súd sa v zásade môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu. Rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutej časti vo výroku I., II. vecne správny a táto vecná správnosť predstavuje správnu aplikáciu a interpretáciu právnych noriem na základe správne a dostatočne zisteného skutkového stavu. Odvolací súd v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie a na jeho právne posúdenie. Odvolateľka v podanom odvolaní neuviedla žiadne skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie v konaní nezaoberal a ktoré by neboli predmetom jeho posudzovania.

11. Na doplnenie správnosti odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd v súvislosti s odvolacou námietkou žalovanej proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci samej, ktorej podstatou je námietka čo do výšky priznanej nemajetkovej ujmy uvádza.

12. Základnými predpokladmi pre vznik práva na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle ust. § 13 ods. 2 a 3 OZ je protiprávny zásah do osobnostných práv fyzickej osoby, zníženie dôstojnosti a vážnosti fyzickej osoby v značnej miere a príčinná súvislosť medzi protiprávnym zásahom do osobnostnej sféry a znížením najmä dôstojnosti a vážnosti fyzickej osoby v spoločnosti. Súd pri úvahe o primeranosti požadovanej satisfakcie musí predovšetkým vychádzať z celkovej povahy, ale i z jednotlivých okolností konkrétneho prípadu (musí prihliadnúť k intenzite, povahe, spôsobu neoprávneného zásahu, charakteru a rozsahu zasiahnutej hodnoty osobnosti, trvaniu nemajetkovej ujmy a pod.). Platná právna úprava neustanovuje rozsah (výšku) peňažného zadostučinenia. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy určuje súd, pričom výška peňažného zadostučinenia musí byť primeraná, avšak je predmetom voľnej úvahy

súdu. Ako už bolo uvedené vyššie, súd pri svojom rozhodovaní musí vychádzať iba z dvoch kritérií - a to závažnosti vzniknutej ujmy, pričom sa predpokladá, že čím je závažnejšia táto ujma, čo do svojho rozsahu trvania dôsledkov a pod., tým vyššia bude aj jej náhrada v peniazoch a z okolností, ku ktorým došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby. Súd preto musí v každom prípade vychádzať z dostatočne zisteného skutkového stavu, pretože len tak je možné docieľiť satisfakčnú funkciu priznanej náhrady nemateriálnej ujmy v peniazoch, ktorou sa sleduje primerané a zodpovedajúce vyváženie a zmiernenie vzniknutej nemajetkovej ujmy osobnosti postihnutej fyzickej osoby. Je možné s poukazom na uvedené zhrnúť, že je faktom, že okrem vyššie uvedených všeobecných kritérií pre stanovenie náhrady za vzniknutú nemajetkovú ujmu neexistujú žiadne kritériá exaktné, žiadne metodiky výpočtu, ani žiadne bodové ohodnotenie, na základe ktorých by sa výška náhrady nemajetkovej ujmy stanovovala. Stanovenie výšky náhrady je teda zo zákona na voľnej úvahe súdu, ktorá však musí byť odôvodnená a musí mať základ v zistenom skutkovom stave ohľadne zákonom predvídateľných kritérií, to znamená, ohľadne závažnosti vzniknutej ujmy a s ohľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. V tejto súvislosti je potrebné zohľadniť i otázku samotného účelu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá v rámci primeraného zadosťučinenia konania o ochranu osobnosti sleduje predovšetkým funkciu satisfakčnú, pretože rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nie je možné exaktne kvantifikovať a vyčíslieť, nemajetková ujma, ktorá vznikla porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom slova zmysle ani odškodniť nedá. Je možné za ňu „len poskytnúť zadosťučinenie“ (satisfakciu). V neposlednom rade i rozhodovacia činnosť súdov by o otázkach nemajetkovej ujmy mala pôsobiť preventívno-sankčne a mala sa tak stať nástrojom špeciálnej a generálnej prevencie, čo by vyžadovalo, aby sa rozhodovalo o sankcii s dostatočnou dôraznosťou a primeranosťou i z tohto pohľadu. Vychádzajúc z vyššie uvedeného je možné zhrnúť, že pokiaľ je zodpovednosť za zásah do osobnostných práv zodpovednosťou objektívneho charakteru (zodpovednosť daná bez ohľadu na zavinenie), je práve otázka miery zavinenia pôvodcu zásahu pre stanovenie výšky relatívnej satisfakcie podľa § 13 ods.3 OZ zásadným spôsobom spoluurčujúca. Pri hodnotení zavinenia je preto potrebné hrubú nedbanlivosť alebo dokonca sériu takýchto hrubých nedbanlivostí pôvodcu neoprávneného zásahu hodnotiť podstatne prísnejšie a takýto zásah by sa mal prejavovať i vo výške stanovenej relatívnej satisfakcie. Inak povedané, podľa názoru súdu, potreba finančnej satisfakcie by mala narastať v priamej úmere s mierou zavinenia pôvodcu zásahu, pretože vyššia miera zavinenia je vždy neoprávnenosťou zásahu do osobnostných práv zosilnená.

13. Súčasťou práva na súkromie je aj právo na plnohodnotný rodinný život. Medzi osobami žijúcimi v spoločnej domácnosti, hlavne ak ide o rodičov a ich deti existuje sociálne, morálne, ako aj citové puto vytvorené v rámci súkromného rodinného života. Ak medzi fyzickými osobami existujú citové, sociálne a morálne vzťahy, ktoré sa vytvorili v ich súkromnom a rodinnom živote, môže porušením práva jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práv na súkromie aj inej z osôb patriacej do okruhu osôb tvoriace rodinné spoločenstvo. Pokiaľ je protiprávnym konaním tretej osoby spôsobená závažná ujma jednej z týchto osôb, takto zakladá právo ostatných domáhať sa ochrany osobnosti podľa Občianskeho zákonníka. Ide o okruh osôb, ktoré sú v úzkom vzťahu k fyzickej osobe, ktorej bola spôsobená závažná ujma, v tomto prípade o najbližšieho príbuzného, teda rodiča. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život, môže byť ďalšiemu účastníkovi, resp. účastníkom vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať citové potreby, čiže nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová, emociálna ujma.

14. V danej veci bolo nesporne preukázané, že v dôsledku nesprávneho spôsobu vedenia pôrodu žalovanou a vystavenia dieťaťa žalobcu maloletého R. intrauterinnej hypoxii počas pôrodu došlo k závažnému a nezvratnému poškodeniu zdravia maloletého syna žalobcu. Jedná sa o poškodenie zdravia trvalého charakteru, ktoré podľa súčasných poznatkov medicíny nie je možné zmeniť. Zdravotný stav maloletého R. - syna žalobcu je tak fatálne poškodený, že mu neumožňuje samostatné fungovanie v bežnom živote, neumožňuje mu uvedomovať si vzťahy so žalobcom, jeho otcom, na ktorého je úplne odkázaný. Poškodenie jeho zdravia je tak fatálne, že u neho možno hovoriť o tzv. sociálnej smrti. Odvolací súd nemá pochybnosti o tom, že práve v dôsledku nesprávneho spôsobu vedenia pôrodu žalovanou a vystavením maloletého intrauterinnej hypoxii počas pôrodu žalovaná spôsobila vážny zásah do súkromného a rodinného života žalobcu, ktorý je otcom maloletého R..

15. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd žalobe správne vyhovel a priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch z dôvodu porušenia jeho práv na ochranu osobnosti, a to práva na

ochranu súkromného, rodinného života, do ktorého bolo zasiahnuté protiprávnym konaním žalovanej. Je nepochybné, že konaním žalovanej došlo k závažnej ujme, keď syn žalobcu utrpel ujmu, ktorá ho bude obmedzovať do konca života. Konanie žalovanej, pri ktorom maloletý R. túto ujmu utrpel spôsobilo jeho otcovi ťažkú emociálnu ujmu, tento si uvedomuje skutočnosť, že jeho syn už nikdy nebude po zdravotnej stránke v poriadku. Je v stave tzv. sociálnej smrti. So synom žije v spoločnej domácnosti, je s ním v stálom kontakte, denne musí vnímať jeho stav, v ktorom sa jeho syn nachádza, bez prognózy jeho zlepšenia. Maloletý je odkázaný na dennodennú a neustálu starostlivosť svojho otca, ktorý musí maloletého kŕmiť, kúpať, prebaľovať. Keď sa otec s maloletým rozpráva, vie že tento mu nemôže odpovedať. V dôsledku konania žalovanej sa žalobcovi zmenil jeho život, prišiel o radosť, ktorú mal so svojím synom prežívať, prišiel o súkromie. Ujma na zdraví maloletého R. podstatnou a závažnou mierou zasiahla do rodinného života žalobcu - jeho otca. Došlo ňou k narušeniu existujúcich sociálnych, citových a kultúrnych vzťahov v rámci súkromného a rodinného života žalobcu. O tom, že zásah do zdravia maloletého R. mal skutočne obrovský dopad na žalobcu svedčí tá skutočnosť, že život žalobcu sa takmer absolútne musel podriadiť starostlivosti o maloletého R.. Bolesť, ktorú žalobca ako rodič prežíva nikdy nepominie, pretože má svojho syna denne na očiach, a preto sa tejto nikdy nezbaví.

16. Pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súd prvej inštancie bral hlavne do úvahy závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Následky protiprávneho konania v danom prípade nebolo možné odstrániť morálnou satisfakciou a bolo potrebné prihliadať na intenzitu, rozsah a trvanie zásahu pri zohľadnení vzťahu žalobcu ako rodiča k synovi.

17. Vzhľadom na uvedené skutočnosti tak súdom prvej inštancie priznaný nárok žalobcovi z titulu nemajetkovej ujmy za porušenie práva na jeho súkromie je dostatočnou a primeranou satisfakciou, ktorá aspoň zmierni vzniknutú nemajetkovú ujmu, ku ktorej došlo za mimoriadne závažných okolností a ktorú z hľadiska všetkých dopadov možno považovať za mimoriadne závažnú.

18. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku o priznaní nemajetkovej ujmy, ako aj výroku o náhrade trov konania, ako vecne správny potvrdil.

19. Samotné rozhodnutie v danej veci, predovšetkým nárokov o nemajetkovú ujmu by nemalo naplniť iba funkciu satisfakčnú, ale do popredia by malo i vyzdvihnúť otázku preventívno - sankčnú. Dopad samotného rozhodnutia by mal stimulovať pôvodcu neoprávneného zásahu k obozretnejšiemu postupu a primäť všetkých lekárov postupovať pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti „lege artis“, pretože takáto povinnosť by mala byť vždy základnou povinnosťou lekára pri výkone jeho povolania.

20. Odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie o povinnosti žalovanej zaplatiť súdny poplatok zo žaloby - výrok III. napadnutého rozsudku žalovaná odôvodnila svojím postavením neziskovej organizácie, ktorá nedosahuje zo svojej činnosti, ktorou je poskytovanie zdravotníckej starostlivosti zisk a tiež svojou nepriaznivou finančnou situáciou, v ktorej sa v súčasnosti nachádza, ktorá jej neumožňuje súdny poplatok uhradiť, v dôsledku čoho požiadala o oslobodenie od súdnych poplatkov. O tejto žiadosti súd prvej inštancie nerozhodol, ktoré rozhodnutie môže byť podkladom pre posúdenie správnosti rozhodnutia o povinnosti žalovanej zaplatiť súdny poplatok. V prípade, ak by bolo žalovanej na jej žiadosť priznané oslobodenie od súdnych poplatkov, nebolo by jej možné uložiť poplatkovú povinnosť podľa zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov. Z tohto dôvodu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku III. podľa § 389 ods. 1 písm. b) a § 391 ods. 1 CSP zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Úlohou súdu prvej inštancie bude najprv rozhodnúť o žiadosti žalovanej o oslobodenie od súdnych poplatkov a na základe tohto rozhodnutia potom opätovne posúdiť, či možno žalovanej uložiť povinnosť zaplatiť súdne poplatky a o tejto otázke rozhodnúť.

21. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní vo veci samej úspešnému žalobcovi odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanej v rozsahu 100 %.

22. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).